

Inhoud:

I - De ontdekking van het voedsel	8
II - De Proef-Hoeve	17
III - De Reuzen-Ratten	47
IV - De Reuzenkinderen	81
V - Het in het niet verdwijnen van de heer Bensington	108
I - De komst van het voedsel	120
II - De reusachtige Telg	139
I - De veranderde Wereld	158
II - De Reuzen-Geliefden	181
III - De jonge Caddles in Londen.	199
IV - Redwood's Twee Dagen	212
V - De Reuzen-Legerplaats	231

Boek I

De ontdekking van het voedsel

I - De ontdekking van het voedsel

I

In het midden van de negentiende eeuw begon in onze vreemde wereld voor het eerst in groten getale een klasse van mensen op te komen, die voor het merendeel aanleg hadden om oudachtig te worden, en die genoemd worden en dit zeer terecht, hoewel zij zelf deze titel buitengewoon onaangenaam vinden 'Sciëntisten'. Zij vinden dit woord zó onaangenaam, dat het in de kolommen van 'de Natuur,' hetgeen van het begin af hun uitsluitend en karakteristiek orgaan was, even zorgvuldig vermeden wordt alsof het dat andere woord was, dat de basis van alle werkelijk-gemene taal in dit land vormt. Doch het grote publiek, en zijn pers weten dit wel beter, en 'Sciëntisten' blijven zij, en als zij ook maar enigszins algemeen bekend raken, noemen wij hen *beroemde sciëntisten* en *eminente scheikundigen* en *alom-bekende natuurkundigen* op zijn minst.

Voorzeker verdiende de heer Bensington zowel als Professor Redwood elk van deze termen ten volle, lang vóór zij de wondervolle ontdekking deden waar dit verhaal over handelt. De heer Bensington was lid van het Koninklijk Genootschap, een voormalig voorzitter van het Scheikundig Genootschap, en Professor Redwood was Professor in de Fysiologie aan het College van de Londense Universiteit in Bondstreet en hij was herhaaldelijk door de anti-vivisectionisten in geschriften grof belasterd. En sinds hun prilste jeugd hadden zij levens geleid van academische onderscheiding.

Zij zagen er natuurlijk heel onberoemd uit, zoals inderdaad alle ware Sciëntisten. Er steekt meer persoonlijke distinctie in de gladst-gemanierde acteur dan in het gehele Koninklijke Genootschap.

De heer Bensington was kort van postuur, en erg, erg kaalhoofdig, en liep lichtelijk gebogen; hij droeg een gouden bril en linnen schoenen die erg laag uitgesneden waren om zijn talrijke likdoorns, en Professor Redwood had een doodgewoon voorkomen. Tot zij toevallig het Godenvoedsel vonden (ik sta er beslist op het zo te noemen), leidden zij zulke eminente en obscure studie-levens, dat ik er de lezer moeilijk iets van zou kunnen vertellen.

De heer Bensington verdiende zijn sporen (als wij tenminste een dergelijke uitdrukking mogen bezigen met betrekking tot een heer met uitgesneden linnen schoenen) met zijn schitterende onderzoeken op het gebied van de meer Giftige Alkaloïden, en Professor Redwood werd beroemd - dat herinner ik me eigenlijk niet goed meer, hoe hij beroemd werd! Méér van hem weet ik niet dan dat hij erg beroemd was. Dergelijke dingen groeien. Ik zou denken dat hij er gekomen was door een dik werk over de duur van de Reactie-bewegingen, met talrijke platen van sfygmo-grafische optekeningen (ik schrijf dit natuurlijk onderhevig aan verbetering) en een bewonderenswaardige nieuwe terminologie.

Het grote publiek kreeg weinig of niets van deze beide heren te zien. Nu en dan, op plaatsen als het Koninklijk Instituut en de Maatschappij van Wetenschappen, kreeg het eens iets te zien van de heer Bensington, tenminste zijn blozende kaalheid en een stukje van zijn kraag en jas, en hoorde fragmenten van een lezing of een verhandeling, die hij zich verbeeldde goed verstaanbaar voor te dragen. En eens herinner ik me hem gehoord te hebben - 't was op een middag in het grauwe verleden - toen het Britse Genootschap te Dover vergaderde, en ik inviel bij afdeling C. of D. of een dergelijke letter welke haar kwartier had opgeslagen in een herberg, en ik uit louter nieuwsgierigheid twee ernstig-kijkende dames met bruinpapieren pakjes gevolgd was door een deur waarop 'Billard' en 'Potspel' te lezen stond, een schandelijke duisternis in, die slechts gebroken werd door een toverlantaarnlichtkring van Redwood's diagrammen.

Ik sloeg het inzetten en weer uithalen van de platen gade en luisterde naar een stem (ik ben vergeten wat de stem zei) die naar ik meen de stem van Professor Redwood was, en er kwam een gesis uit de lantaarn en nog een ander geluid dat mij daar vasthield, zuiver uit nieuwsgierigheid, totdat de lichten plotseling opgedraaid werden. En toen bemerkte ik dat dit geluid niets anders was dan het geluid van het mummelen op krentenbroodjes en sandwiches en dergelijke dingen, waarvoor de leden van het Genootschap hierheen gekomen waren om op te eten onder bedekking van de duisternis van de toverlantaarn.

En ik herinner mij dat Redwood al maar doorpraatte zolang de lichten

op waren, en stond aan te wijzen op de plaats waar zijn diagram op het scherm zichtbaar behoorde geweest te zijn - en dit was het dan ook weer zodra het weer duister werd. Ik herinner mij hem bij die gelegenheid als een doodgewone donkere man, die er een beetje zenuwachtig uitzag, met een air als of hij met iets anders bezig was en deed wat hij in die ogenblikken deed door een onverklaarbaar plichtsgevoel.

Ook Bensington heb ik eenmaal gehoord - in de dagen vanouds - op een opvoedkundige samenkomst in Bloomsbury. Zoals de meeste eminente natuurkundigen en botanici beschouwde Bensington zich ook als een grote autoriteit in opvoedkunde - al was ik zeker dat een middelmatige klasse van een gemeenteschool hem binnen een half uur totaal van de wijs zou gebracht hebben - en zo ver als ik het mij nú nog herinneren kan, stelde hij een verbetering van professor Armstrongs Heuristische methode voor, waardoor, met drie of vierhonderd pond kosten aan toestellen, met algehele verwaarlozing van alle andere studievakken, en de onverdeelde aandacht van een buitengewoon begaafd onderwijzer, een middelmatig kind met een bijzondere vorm van stompzinnige degelijkheid in de loop van tien of twaalf jaren bijna evenveel chemie kon leren als men kon halen uit een van die oppervlakkige twee-kwartjes-boeken, die toen zo algemeen gebruikt werden...

U ziet wel dat beiden doodgewone mensen waren, buiten hun wetenschappelijke sfeer. En nog wel aan de onpraktische kant van het gewone. En u zult bevinden dat dit laatste het geval is, de gehele wereld over, met 'sciëntisten' als klasse. Wat er groots aan hen is, is een kwelling voor hun medenatuurkundigen en een mysterie voor het grote publiek; en wat niet groot is, is duidelijk genoeg.

Er bestaat inderdaad geen twijfel omtrent wat niet groot is, want geen andere mensen-categorie heeft zulke in het oog vallende kleinheden als zij. Zij leven in een erg begrensd wereldje zover het hun omgang met mensen betreft; hun onderzoekingen vergen een oneindige aandacht, en een bijna kloosterachtige afzondering; en wat er overblijft, is niet erg veel. Als men de een of andere eigenaardige, laffe, misvorm-

de, grijsharige, opgeblazen kleine uitvinder van grote uitvindingen ziet, op belachelijke wijze getooid met het brede lint van de een of andere ridderorde, en receptie houdend voor zijn medemensen; of de angst van 'De Natuur' leest, bij het 'verwaarlozen van de Wetenschap,' als de engel van de geboortedag-erelinten het Koninklijk Genootschap voorbijgaat; of luistert naar de onvermoeide mosplantkundige die een verhandeling houdt over het werk van een ander onvermoeid mosplantkundige, komt men tot de onvermijdelijke ervaring van de onveranderlijke menselijke kleinheid.

En toch is het rif van de wetenschap, dat deze kleine 'natuurkundigen' bouwden en nóg bezig zijn te bouwen zo wondervol, zo gewichtig, zo vol geheimzinnige, nog half-gevormde beloften voor de grote toekomst van de mens! Zij schijnen zelf de dingen die zij doen niet te beseffen! Zonder twijfel had de heer Bensington, toen hij lang geleden dit beroep koos, toen hij zijn leven wijdde aan de alkaloïden en hun verwante samenstellingen, een vaag begrip van het visioen - méér dan een vaag begrip waarschijnlijk. Want welke jongeman zou zonder een inspiratie, voor zo weinig glorie en positie als een gewoon 'natuurkundige' verwachten kan, zijn leven gegeven hebben aan zulk werk? Nee zij móeten de roem er van gezien hebben, zij moeten dit visioen gehad hebben, doch van zó dichtbij, dat het hen verblind heeft. De heerlijkheid ervan heeft hen verblind, (en dat is gelukkig), zodat zij voor het overige van hun leven de fakkel van de kennis hoog kunnen houden zonder berouw opdat wij kunnen zien.

En misschien wordt Redwood's afgetrokkenheid verklaard door het feit dat hij (en daar bestaat nu geen twijfel meer aan) van zijn makers verschilde; en wel hiérin, dat er in zijn ogen nog iets van het visioen schitterde.

II

Ik noem het 't Voedsel van de Goden, deze zelfstandigheid die de heer Bensington en professor Redwood samen maakten; en in aanmerking nemend wat het reeds gewrocht heeft, en alles wat het voorzeker nog zal doen, is de naam beslist niet overdreven. En derhalve zal ik het zo

blijven noemen mijn gehele verhaal door.

Doch mijnheer Bensington zou het evenmin zó in koelen bloede hebben durven noemen, als zijn kamers in Sloane-street te verlaten, gehuld in koninklijk purper en met een lauwerkrans op. Deze benaming was niets anders dan een eerste kreet van verbazing die hem ontsnapte. Hij noemde het 't Voedsel van de Goden, in zijn enthousiasme, en dit wel een uur lang achter elkaar. Daarna kwam hij tot de conclusie dat het dwaas was. Toen hij het eerst over de zaak nadacht, had hij als het ware een uitzicht op enórme mogelijkheden - eenvoudig enorme mogelijkheden, doch na één blik van verbazing, sloot hij resoluut de ogen voor dit verblindende uitzicht, zoals een consciëntieus 'natuurkundige' dit behoort te doen. Hierna klonk 'Het Voedsel van de Goden' hem zó snoeverig toe, dat hij het bijna onbehoorlijk ging vinden. Hij was er verwonderd over dat hij deze uitdrukking gebezigd had. Maar niettegenstaande dit, was er tóch nog iets van dat helder-geziene ogenblik in hem blijven hangen, en kwam telkens weer voor de dag... 'Waarachtig,' zei hij, zich in de handen wrijvend en zenuwachtig lachend, 'het is van meer dan theoretisch belang. Bijvoorbeeld,' deelde hij de professor in vertrouwen mede, zijn gezicht dichtbij dat van de geleerde brengend en zachter sprekend, 'het zou misschien te verkópen zijn, als het goed aangelegd werd. Precies als een voedingsstof,' zei hij, een eindje weglappend. 'Of ten minste als een voedingsbestanddeel. Natuurlijk aannemend dat het smakelijk is. Iets wat we niet kunnen zeggen vóór we het bereid hebben.'

Hij wendde zich om op het hardkleed en bestudeerde aandachtig de zorgvuldig afgewerkte spleetjes in zijn linnen schoenen.

'De naam?' zei hij, opkijkend, als antwoord op een vraag. 'Wat mij betreft hel ik over naar de goede oude klassieke zinspeling. Het - 't maakt de wetenschap respectabel - geeft er een tikje ouderwetse waardigheid aan. Ik dacht zo... Ik weet niet of je 't zot van me zult vinden... een beetje verbeelding is nu en dan toch zeker wel veroorloofd... Herakleoforbia. Hè? Het voedsel van een mogelijke Hercules? Het zou best kúnnen, nietwaar... Natuurlijk als jij denkt dat het niét...'

Redwood keek aandachtig in het vuur en opperde geen bezwaren.

'Geloof je dat die naam gaan zou?'

Redwood's hoofd bewoog zich ernstig.

‘We konden het ook Titanoforbia noemen, zie je. Titanen-voedsel... of lijkt het eerste je beter? Weet je zeker dat je het niet een beetje té...’

‘Nee.’

‘Ha, daar ben ik blij om.’

En aldus noemden zij het Herakleoforbia, zolang hun onderzoeken duurden; en in hun rapport - het rapport dat nooit uitgegeven werd, door de onverwachte gebeurtenissen die al hun schikkingen in de war brachten - wordt het ook voortdurend aldus genoemd. Er werden drie verwante zelfstandigheden bereid voor ze dát tot uitkomst kregen, wat hun berekeningen hun voorspeld hadden, en van deze drie substanties spraken zij als Herakleoforbia I, Herakleoforbia II en Herakleoforbia III.

En - vasthoudend aan de oorspronkelijke naam die Bensington het gaf - noem ik hier Herakleoforbia IV het Voedsel van de Goden.

III

Het was een idee van de heer Bensington. Doch daar het hem aan de hand gedaan werd door een van Professor Redwood's stukken in de ‘Filosofische Verhandelingen,’ waaraan deze meewerkte, ging hij deze heer er behoorlijk over raadplegen vóór hij het verder uitwerkte. Bovendien was het zo goed een fysiologisch als een scheikundig onderzoek.

Professor Redwood was een van die mannen van de wetenschap, die verslaafd zijn aan diagrammen en kromme lijnen, u weet wel - als u tenminste ook maar enigszins tot het soort lezers behoort waar ik van houd - welk soort van wetenschappelijk artikel ik bedoel. Het is een verhandeling waar u geen touw aan kunt vastknopen, en aan het einde komen er vijf of zes lange opgevouwen figuren, die men ontvouwen kan en eigenaardige zigzaglijnen, overdreven bliksemflitsen, of onverklaarbare kronkelende dingen doen zien, die ‘vlakke lijnen’ worden genoemd, getrokken op ordinaten en wortelend in *abscissae* - en dergelijke dingen. U zit een hele tijd te gissen, en eindigt met een vaag vermoeden dat niet alleen u het niet begrijpt, maar dat de schrijver zelf dit evenmin doet. Maar zonder gekheid, verscheidene van

deze mannen van de wetenschap begrijpen hun eigen schrifturen heel goed: het is eenvoudig een gebrek aan duidelijk uitdrukken dat deze hinderpaal tussen hen en ons opwerpt.

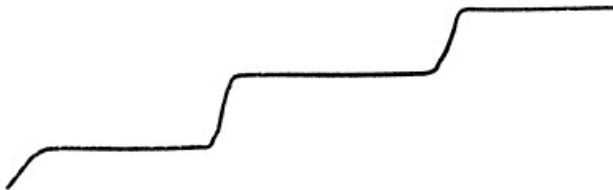
Ik voor mij geloof dat Redwood in rechte en kromme lijnen dacht. En na zijn monumentaal werk over de duur van de Reactie-beweging (de onwetenschappelijke lezer verzoek ik zich hier nog een beetje meer in te werken, dan zal alles hem zo helder zijn als klaarlichte dag) begon Redwood voor de dag te komen met vlakke gebogen lijnen en sfigmograferiën over Groei, en het was een van zijn stukken over 'de Groei,' dat de heer Bensington op het denkbeeld bracht.

Redwood, moet u weten, had allerlei groeiende dingen opgemeten, zoals jonge katten, jonge honden, zonnebloemen, paddenstoelen, boonstengels en (tot zijn vrouw er een stokje voor stak) zijn eigen baby, en hij toonde aan, dat de groei zich voortzette, niet gelijkmatig of zoals hij het aanduidde:

Diagonale lijn omhoog.

maar met plotselinge zetten en tussenpozen, ongeveer als volgt:
Getrapte lijn omhoog.

en dat, voorzover hij kon uitmaken, niéts regelmatig en gestaag kón doorgroeien; het leek alsof ieder levend wezen kracht moest opgaren om te groeien, slechts voor enige tijd krachtig groeide, en dan weer een zekere tijd moest wachten vóór het met groeien kon voortgaan.

En in de bedekte en uitermate technische taal van de werkelijk voorzichtige 'natuurkundige,' opperde Redwood, dat het groeiproces waarschijnlijk de aanwezigheid van de een of andere substantie in het bloed noodzakelijk maakte, dat slechts zeer langzaam gevormd werd, en dat als deze substantie door de groei verbruikt was, zij slechts zeer langzaam weer aangevuld kon worden, en het organisme onderwijl tijd moest gelaten worden. Hij vergeleek zijn onbekende substantie bij

olie in een machine. Een groeiend dier had werkelijk veel gemeen met een machine, die zich een zekere afstand kon voortbewegen, en dan geolied moet worden voor zij verder lopen kan. ('Doch waarom zou men de machine niet van buitenaf van olie voorzien?' zei de heer Bensington, toen hij het stuk las). 'En dit alles,' zei Redwood met het heerlijke zenuwachtige over-tussenliggende-gedachten-heen-springen van zijn klasse, 'zou waarschijnlijk licht kunnen werpen op het mysterie van enkele van de niet-geleidende klieren.'

Alsof *dé* er iets mee uit te staan hadden!

In een volgende verhandeling ging Redwood reeds verder. Hij gaf een waar 'Brock's Benefit'¹ van diagrammen - die precies leken op de banen van vuurpijlen; en de clou ervan - voor zover het enige clou bevatte - was, dat het bloed van jonge honden en katten, en het sap van zonnebloemen en het sap van paddenstoelen, als deze waren in wat hij noemde 'het groei-stadium,' verschilde in de aanwezig-zijnde proporties van zekere delen van het bloed en sap, op de dagen dat zij niet bijzonder sterk groeiden.

En toen Bensington, na de figuren op hun kant en onderstboven gehouden te hebben, begon te zien wat dit verschil was, werd hij uitermate verbaasd. Omdat, ziet u, het verschil mogelijk veroorzaakt werd door de aanwezigheid juist van *dié* substantie, welke hij kort tevoren getracht had te isoleren bij zijn onderzoek van *dié* alkaloiden, welke het zeerst het zenuwstelsel stimuleren. Hij legde Redwood's verhandeling op de gepatenteerde lessenaar, die ongemakkelijk wegdraaide van zijn leunstoel, nam zijn gouden bril af, ademde erop, en wreef hem zeer zorgvuldig af.

'Allemachtig!' zei de heer Bensington.

Toen hij zijn bril weer had opgezet, wendde hij zich weer naar de lessenaar, die, zodra zijn elleboog er tegen stootte, een koket gepiep liet horen, en de verhandeling met al haar figuren op de grond deed belanden, verfrommeld en verspreid.

'Grote hemel!' zei mijnheer Bensington, zijn buik over de leunstoel rekkend met een geduldige minachting voor de gewoonten van dit

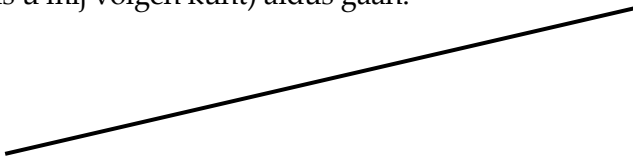
¹ Brock is *dé* vuurwerkmaker in Engeland en bij Brock's Benefiet, eenmaal per jaar in het 'Crystal Palace', wordt een eindeloos getal rakketten enz. opgelaten.

gemakkelijk meubelstuk, en toen, bevindend dat de brochure nog buiten zijn bereik lag, liet hij zich op de handen vallen, om de stukken bijeen te garen. Op de grond viel het denkbeeld hem eigenlijk in, het "t Voedsel van de Goden" te noemen...

Want ziet u, als hij het bij het rechte eind had, en Redwood eveneens, zou hij, door deze nieuwe substantie in te spuiten of door ander voedsel te mengen de rustperiode geheel buiten rekening kunnen laten, en in plaats dat de groei aldus ging:

zou hij (als u mij volgen kunt) aldus gaan:

IV

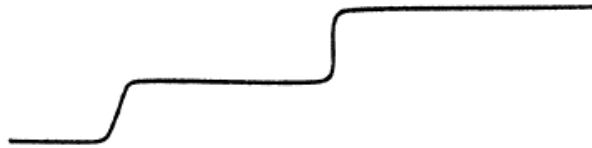
Bensington deed de nacht na zijn gesprek met Redwood haast geen oog dicht. Eens meende hij in te dommelen, doch dit was slechts voor een ogenblik en toen droomde hij dat hij een diep gat in de aarde gegraven had, en daarin tonnen vol Godenvoedsel wierp en de aarde zette al meer en meer uit, en al de grenzen van de verschillende landen scheurden, en het Koninklijk Aardrijkskundig Genootschap was als één man aan het werk, als één groot kleermakersgilde, om de equator uit te leggen...

Het was natuurlijk een belachelijke droom, doch het toont veel beter dan één van de dingen, die hij zei of deed als hij wakker en op zijn hoede was, de staat van geestelijke opwinding aan, waarin hij verkeerde. Anders zou ik er geen melding van gemaakt hebben, daar ik over het algemeen het elkaar-dromen-vertellen volkomen onbelangrijk vind.

Door een vreemde toevalligheid droomde Redwood die nacht eveneens, en wat hij droomde was het volgende:

Het was een figuur dat vurig stond afgedrukt op een lange rol, die zich tot in het oneindige verlengde. En hij (Redwood) stond op een planeet voor een soort van zwart podium; en hij hield een lezing over de nieuwe groei die nu mogelijk was, voor het meer dan Koninklijk Instituut van Oorspronkelijke Krachten - krachten die tot dan toe, zelfs bij de groei van de rassen, keizerrijken, sterrenstelsels en werelden steeds aldus gewerkt hadden:

En in sommige gevallen zelfs zo:

En hij was bezig heel helder en vol overtuiging uit te leggen dat deze langzame, achteruitgaande methoden weldra geheel uit de mode zouden zijn door zijn ontdekking.

Belachelijk natuurlijk. Doch ook dit toont aan - dat elk van deze beide dromen moet beschouwd worden als ook maar enigermate meer betekenisvol of profetisch dan ik categorisch gezegd heb, zou ik geen ogenblik durven opperen.

II - De Proef-Hoeve

I

Bensington nam zich oorspronkelijk voor, met zijn goedje proeven te nemen op jonge donderpadden, zodra hij het werkelijk kon produceren. Dergelijke dingen worden altijd het eerst geprobeerd op donderpadden; want daar zijn kikkers toch voor! - En zij kwamen overeen dat hij en niet Redwood de proefnemingen zou doen, omdat Redwoods laboratorium in beslag genomen werd door de projectiel-snelheids-meter en de dieren, die nodig waren voor een onderzoek naar de dagelijkse afwijking in het aantal hoornstoten per dag van de jonge stier, een onderzoek dat kromme lijnen van abnormale en zeer verwarrende soort opleverde, en de aanwezigheid van glazen bollen met donderpadjes erin was bijzonder ongewenst, zolang bovengenoemd onderzoek juist in volle gang was.

Doch toen de heer Bensington zijn nicht Jane iets toevertrouwde van wat hij in het hoofd had, sprak zij onmiddellijk haar veto uit over de invoer van donderpadden of dergelijke wezens om op te experimenteren, in hun etagewoning. Zij had niet het minste bezwaar dat hij een van de vertrekken van hun verdieping gebruikte voor dingen zoals scheikunde waar geen ontploffingen bij te pas kwamen, en die geen nadelige gevolgen had wat haarzelf betrof; zij had geen bezwaar dat hij een gasfornuis en een gootsteen en een stofvrije kast er op nahield, die veilig bleven voor de wekelijkse storm van de schoonmaak die zij op andere plaatsen duchtig liet woeden. En daar zij lieden gekend had die aan de drank verslaafd waren, beschouwde zij zijn haken naar onderscheiding in geleerde genootschappen als een uitmuntende plaatsvervanger voor de grovere vorm van verdorvenheid. Doch massa's levende dingen, die zo *kronkelig* waren als ze leefden en *stinkend* als ze dood waren, dat kon en wilde ze niet dulden. Zij zei, dat dergelijke dingen beslist ongezond moesten zijn, en dat Bensington een man was die erg moest oppassen - en dat het onzin zou zijn als hij wilde beweren dat dit niet zo was.

En toen Bensington probeerde haar het enorme gewicht van deze mogelijke ontdekking te doen zien, zei ze dat 't allemaal goed en wel was,

maar dat, als zij hem toestond alles in huis akelig en ongezond te maken (en daar kwam 't toch maar allemaal op neer), hij de eerste zou zijn om zich te beklagen.

En mijnheer Bensington liep het vertrek op en neer, niet lettend op zijn eksterogen, en praatte lange tijd met veel gedecideerdheid, en zelfs misnoegen in zijn stem, zonder het geringste effect. Hij opperde dat niets de bevordering van de Wetenschap in de weg behoorde te staan en zij zei dat de bevordering van de Wetenschap allemaal heel goed en wel was, maar dat een hoop donderpadden op een bovenverdieping háár te machtig was; hij zei dat het in Duitsland een voldongen feit was, dat een man met een idee als het zijne onmiddellijk tienduizend goed-ingerichte kubieke meter laboratorium tot zijn beschikking zou krijgen, en zij zei dat ze blij was, en altijd blij was geweest, dat ze geen Duitse was; hij zei dat het hem voor altijd beroemd zou maken en zij zei dat er veel meer kans bestond dat het hem ziek zou maken, als hij een hoop donderpadden op een verdieping als de hunne hield; hij zei dat hij baas in zijn eigen huis was, en zij zei dat zij dan maar liever directrice van een school werd, dan te moeten zorgen voor een hoop enge jonge kikkers; en toen verzocht hij haar niet zulke onzin te praten en zij verzocht hem hetzelfde, en verzocht hem die ideeën over kikkers te laten varen; en hij zei dat ze wel een beetje meer respect voor zijn ideeën kon hebben, en zij zei dat zij dat niet kon of wilde als er zo'n *luchtje* aan was - en toen - niettegenstaande de klassieke opmerkingen die Huxley over dit punt gemaakt heeft - verloor hij alle geduld en zei een goddeloos woord. Niet zo heel goddeloos, maar toch plat genoeg. En toen was zij zeer beledigd en hij moest excuus vragen, en het vooruitzicht het Godenvoedsel ooit op hun verdieping op kikkers te proberen, verdween geheel in het excuus.

Derhalve moest Bensington er iets anders op zien te vinden om zijn proefnemingen op het gebied van voeding, die nodig zouden zijn om zijn ontdekking te demonstreren, te kunnen uitvoeren, zodra hij zijn zelfstandigheid afgezonderd en bereid had. Enige dagen lang bepeinsde hij de mogelijkheid zijn kikkers bij de een of andere vertrouwde persoon in de kost te doen en toen richtte het toevallig-zien van de uitdrukking in een courant zijn gedachten op een 'Proef-Hoeve.' En kuien. Direct toen hij er aan dacht, dacht hij eraan als aan een hoender-

fokkerij. Plotseling kreeg hij een visioen van reusachtig-sterk groeiende kuikens. Hij zag voor zich een beeld van rennen, en hokken, hokken die al groter en groter werden, en rennen die in grootte hier gelijke tred mede hielden. Kuikens zijn zo gemakkelijk te naderen, zo gemakkelijk te voederen en waar te nemen, zóveel droger om te hanteren en te meten, dat kikkers hem voor zijn doel nu erg wilde en onhandelbare beesten toeleken. Hij kon maar niet begrijpen hoe het kwam dat hij niet aan kuikens en wél aan kikkers gedacht had van het begin af. Onder meer, zou het hem al dat gezeur met nicht Jane bespaard hebben. En toen hij het Redwood voorstelde, was deze het volkomen met hem eens.

Redwood zei overtuigd te zijn dat experimentele fysiologen een grote misslag begingen met proeven te doen op nodeloos-kleine dieren. Het stond precies gelijk met experimenteren in de scheikunde met een onvoldoende hoeveelheid materiaal; fouten in opmerking en behandeling worden onevenredig groot. Het was, juist in deze tijd, van buitengewoon groot gewicht, dat de wetenschappelijke mannen hun recht lieten gelden op groot materiaal. Dat was dan ook de reden waarom hij zijn tegenwoordige experimenten aan het Bond Street College verrichtte op jonge stieren, niettegenstaande zekere mate van ongerief voor de studenten, en professoren die in andere vakken college gaven, door de lichtzinnigheid en het gebrek aan verantwoordelijkheidsgevoel van deze dieren in de corridors nu en dan. Doch de kromme lijnen, die hij kreeg, waren buitengewoon belangwekkend en zouden, zo ze uitkwamen, zijn keuze ten volle rechtvaardigen. Wat hemzelf betrof, als de wetenschap niet zo stiefmoederlijk bedeed zou geweest zijn in dit land, zou hij nooit, als het niet hoefde, experimenteren op iets kleiner dan een walvis. Maar een Publiek Vivarium, van voldoende grootte om dit mogelijk te maken, was, vreesde hij, op dit ogenblik in dit land tenminste, een Utopistische eis. In Duitsland - enz.

Daar Redwood's jonge stieren zijn dagelijkse zorg vereisten, kwam het kiezen en uitrusten van de Proef-Hoeve grotendeels op Bensington neer. Ook werd overeengekomen dat alle kosten zouden bestreden worden door Bensington, tot zij voldoende van buitenaf gesteund werden om het experiment voort te zetten. Derhalve wisselde hij zijn werk in het laboratorium op zijn verdieping af met de jacht naar een pacht-

hoeve langs de spoorweglijnen, die van London naar het zuiden lopen, en zijn glurende bril, zijn vriendelijke kaalhoofdigheid, en zijn openge-
werkte linnen schoenen, vervulden de eigenaars van talloze onverhuur-
bare eigendommen met ijdele hoop. En hij adverteerde in verscheidene
dagbladen en in 'de Natuur,' om een verantwoordelijk paar (gehuwd)
dat nauwgezet en handig was, en gewoon met hoenders om te gaan,
om het algehele beheer van een Proef-hoeve van een grote bundel op
zich te nemen.

Hij vond de plaats die hij nodig had te Hicklebyrow, dicht bij Urshot in
Kent. Het was een eigenaardige, afgelegen plek, in een vallei, omzoomd
door pijnbossen, die 's avonds donker en ongestvrij waren. Een hoge
heuvel sneed het af van de zonsondergang en een grillige put met een
uit elkaar hangend afdak deed het gebouw kleiner lijken dan het was.
Tegen het kleine huis klommen geen klimplanten op, er waren ver-
scheidene ruiten gebroken, en de wagenschuur wierp zelfs in de mid-
dag een donkere schaduw. Het lag op anderhalve mijl van het laatste
huis van het dorp en de eenzaamheid ervan werd op twijfelachtige wijze
vervrolijkt door een rondwandelende familie van echo's.

De plaats leek Bensington bijzonder geschikt voor wetenschappelijk
onderzoek. Hij liep het erf rond, hokken en rennen tekenend met een
zwaaiende arm, en bevond dat de keuken zonder veel verandering te
behoeven te ondergaan een aantal broedtoestellen en kunstmoeders kon
bergen.

Hij nam de plaats onmiddellijk; en op de terugweg naar Londen stapte
hij uit te Dunton Green, en engageerde een geschikt paar dat op zijn
advertenties geschreven had, en nog die zelfde avond slaagde hij erin
een voldoende hoeveelheid Herakleofobia I te isoleren om deze schik-
kingen meer dan te rechtvaardigen.

Het geschikte paar, dat onder Bensington de eerste aalmoezeniers op
aarde van het Voedsel van de Goden zou zijn, was niet alleen zeer
merkbaar op jaren, maar ook buitengewoon vuil. Bensington merkte dit
laatste niet op, omdat niets het algemene opmerkingsvermogen zozeer
afstompt als een leven van experimentele wetenschap. Zij heetten me-
neer en juffrouw Skinner, en de heer Bensington interviewde hen in een
klein vertrek met hermetisch gesloten vensters, een verweerde spiegel

boven de schoorsteenmantel en een paar kwijnende calceolaria's.²

Juffrouw Skinner was een heel klein oud vrouwtje, zonder muts, met vuilwit haar dat erg plakkerig was weg gekamd van een gezicht dat oorspronkelijk al bestond uit, en nu, door het verlies van tanden en kin, en het rimpelen van wat er verder was, eindigde met bijna uitsluitend te zijn - neus. Zij was gekleed in leikleurige kledij (voor zover haar japon tenminste nog kleur had), die op een plaats gelapt was met een strook rood flanel. Zij liet hem binnen en praatte zeer bedachtzaam tegen hem, en gluurde naar hem om en over haar neus, terwijl ze hem in vertrouwen mededeelde dat Skinner enige wijziging in zijn toilet aan het aanbrengeen was. Zij bezat één tand, die haar uitspraak in de weg stond, en zij hield haar lange gerimpelde handen zenuwachtig samengeperst. Zij vertelde de heer Bensington dat zij al jaren met hoenders had omgegaan, en alles wist omtrent broedmachines; ja, zijzelf hadden eens een hoenderpark gedreven, en het was eindelijk alléén failliet gegaan door gebrek aan leerlingen.

'Ziet u,' zei juffrouw Skinner, 'de leerlingen, die brenge de cente in.'

Meneer Skinner bleek bij zijn verschijning te zijn een man met een groot breed gezicht, die lispelde en zó erg scheel zag, dat hij over uw hoofd heenkeek; hij had opengesneden pantoffels aan, die Bensington dadelijk voor hem innamen, en hij zat erg schaars in zijn knopen. Hij hield met één hand zijn jas en hemd bij elkaar, en trok, met de wijsvinger van de andere, modellen op het zwart-met-goud tafelkleed, terwijl zijn een oog dat hiernaar niet keek, Bensington's zwaard van Damocles (om het zo maar eens uit te drukken), gadesloeg met een enigszins droevige losvan-de-wereld-zijnde uitdrukking: 'U wilt deze boerderij niet drijven om de winst. Nee, meneer. 't Komt alle tijd op 't selfde neer, mijnheer. Proeven! Net soo!'

Hij zei dat ze dadelijk naar de boerderij konden vertrekken. Hij deed niets te Dunton Green dan een beetje kleermaken. "'t Is niet so'n voordelige plaats as ik dach, en wat ik daar maak, is haast nie de moeite waard,' zei hij, 'as, as 't u beter schikt, wij dadelijk...'

En binnen een week waren meneer en juffrouw Skinner op de boerde-

² Pantoffelplant

rij geïnstalleerd, en de karwei-timmerman van Hickeybrow wisselde de taak van kippenhokken-timmeren en rennen-maken af met een systematisch gesprek over de heer Bensington.

‘Ik heb hem nog niet veel gesien,’ zei de heer Skinner. ‘Maar voorsover as ik uit hem wijs heb kenne worde, lijkt hij mij een stomme ouwe dwaas.’

‘Ik dacht wel dat er een van z’n vijf op de loop was,’ zei de timmerman van Hickeybrow.

‘Hij denk, dat ie wat weet van hoendere,’ zei de heer Skinner. ‘Here-metijd! As je ’m hoorde, zou je denke dat niemand wat van hoendere wis dan hij.’

‘Hij ziet er zelf uit as een hen,’ zei de timmerman van Hickeybrow; ‘misschien door z’n bril.’

De heer Skinner kwam wat dichter bij de timmerman van Hickeybrow staan, en sprak vertrouwelijk met hem, en het een treurige oog keek naar het verwijderde dorp, en het andere schitterde en keek kwaadaardig. ‘Moete élke dag gemete worre - iedere kip, segt ie. Om te sien of se goed groeie. Nou seg, - hè? Iedere kip, tis werachtig, iedere dag.’

En de heer Skinner stak zijn hand op om er achter te lachen op een beschaafde, en aanstekelijke manier, en haalde de schouders erg hoog op - en alleen zijn andere oog deelde niet in de lach. Toen, eraan twijfelend of de timmerman het fijne van de zaak wel gesnapt had, herhaalde hij met een doordringend gefluister: ‘geméte!’

‘Hij is nog erger dan onze ouwe baas; verdompeld as ’t niet waar is,’ zei de timmerman van Hickeybrow.

II

Experimenteren is het langzaamste werk ter wereld; (de rapporten erover in de ‘Filosofische Verhandelingen’ zijn misschien nóg vervelender) en het leek de heer Bensington erg lang toe, vóór zijn eerste droom van enorme mogelijkheden vervangen werd door een kruimpje verwerkelijking. Hij had de Proef-Hoeve in oktober gekocht, en het was al mei voor het eerste succes begon te dagen. In die tijd moesten